

מן ש"ת איהו י' די'עקב, דפּרַח י' מיני' וּאִשְׁתָּאָר עֵקֶב, וְדָא אִיהוּ רָזָא דְהוּא יִשׁוּפְדָּא רֹאשׁ וְאַתָּה תִּשׁוּפְנֵנּוּ עֵקֶב, וּבְגִין דָּא כִּד פֶּרַח י' מִן שֶׁת מַה כְּתִיב בִּיה כִּי שֶׁת לִי אֱלֹהִים זָרַע אַחֵר, אַחֵר גָּרִים דְּאַתָּאבְדִּי דְּאִיחִי זָרַע מִן שֶׁת, וְרָזָא דְשֶׁת כָּל שֶׁתָּה תַּחַת רִגְלִיו, כָּל וְדָאִי דְּאִיהוּ זָרַע אוֹת בְּרִית קֹדֶשׁ, בְּהוּא זְמַנָּא אַתָּא מֹשֶׁה בְּתַרְיִן לוחֵין דְּאִינוּן ב' מִן בְּרֹאשִׁית וְכִסִּי עַל שֶׁת וְאַתְּעִבֵּיד בְּשֶׁת, וּבִאֵן אַתְר כְּסִי ב' עַל שֶׁת בְּזִמְנָא דְּאִמְר וְיִסְתַּר מֹשֶׁה פָּנָיו וְאַת י' אִיחִי תְמוֹנַת יְהו"ה, בְּשֹׁכֵר וְיִסְתַּר מֹשֶׁה פָּנָיו כִּי יֵרָא מִהֲבֵיט, וְתְמוֹנַת יְהו"ה יִבִּיט, וְאַשְׁתִּלִּים שֶׁת.

וְהִינֵנוּ בְּרֹאשִׁית בְּרָא אֲשִׁתִּילִים בְּשִׁית, שֶׁת סוּימָא דְּאַלְפָּא בִּיתָא, אַב רִישָׁא דְּאַלְפָּא בִּיתָא, וְדָא הוּא רָזָא דְּא"ת ב"ש, הֵכָא אֲתַתְּקֵן אַב עִם בִּן תְּרוּיָהוּ דָּא עַל גַּב דָּא, בְּכָל אַתְר דְּאִזְלוּ לָא אֲתַפְּרִשוּ דָּא מִן דָּא, בְּרֹאשִׁית תְּמִן א"ת ב"ש, א"ב ש"ת, אִשְׁתָּאָר ר' י' מִן בְּרֹאשִׁית, עֲלִיה אֲתַמַּר וְיֵרָא רֹאשִׁית לוֹ, דְּאִיהוּ רֹאשִׁית חֲכָמָה וְרֹאשִׁית יְהו"ה, בְּגוּוּנָא דָּא בִּן בְּגוּ אַבָּא, וְיֵרָא רֹאשִׁית לוֹ, מִתְּמִן יֵרִית לוֹ נִשְׁמָתָא וְאַתְקִרִי רֹאשִׁית לוֹ בְּשִׁמְיָה, וְאַתְקִרִי אָדָם בְּשִׁמְיָה בְּתַלַּת אַבְהֵן דְּאִינוּן ש, אַתָּא אָדָם בְּמֹשֶׁה, וּבְמֹשֶׁה כָּלִיל כָּלָא, וּבְגִין דָּא ש מִן מֹשֶׁה שְׁקִיל ש' לְתַלַּת אַבְהֵן, מ"ה דִּילִיה בְּגוּוּנָא דְּאָדָם קִדְמָאָה, מְרַכְבְּתָא שְׁלִימָתָא הוּא בְּמֹשֶׁה בְּלַחֲדוּי, כְּמָה דְּהוּא בְּתַלַּת אַבְהֵן, וְאָדָם עֲלָאָה הוּא בְּמֹשֶׁה, תַּלַּת עֲנַפִּין דִּש אַרְיָה שוּר נֶשֶׁר, מ"ה וּדְמוּת פְּנִיָּהם פְּנֵי אָדָם, וְאַתְמַר בִּיה מֹשֶׁה מֹשֶׁה תְּרִין זְמַנִּין לְקַיָּמָא בִּיה מַה שְּׁהִיָּה הוּא שְׁהִיָּה וְאַשֶׁר לְהִיּוֹת כְּבֵר הִיָּה דָּא אָדָם הִרְאִשׁוּן, אִשְׁתַּמְחוּ כְּלָהוּ קַמִּיה וְאִמְרוּ זְכָאָה חוֹלְקָנָא דְּאַעֲרַעְנָא בְּדָ לְמַגְדֵּעַ רִזִּין עֲלֵאִין טְמִירִין דְּעַתִּיק יוֹמִין.

אִמְר רַבִּי אֱלֵעָזָר אִשְׁתַּמוּדֵּעַ מִהֵכָא דְּמֹשֶׁה מֵאַתּוּי מִשְׁמַע דְּאִיהוּ הֵבֵל וְאִיהוּ שֶׁת וְאִיהוּ מֹשֶׁה, וְאַתְפִּשְׁטוּתִיה דְּמֹשֶׁה בְּכָל דְּרָא וְדָרָא וּבְכָל צִדִּיק וְצִדִּיק, וְאִיהוּ אִזִּיל בְּתַלַּת תַּלַּת, וּבְכָל תַּלַּת דְּאִיהוּ רְכִיב אֲתַמַּר בְּהוּן לָא יִמּוּשׁוּ מִפִּיד וּמִפִּי זֶרַע וּמִפִּי זֶרַע וְרַעְדָּה, מִהֵכָא אִשְׁתַּמוּדֵּעַ דְּאִיהוּ לָא אִשְׁתַּכַּח אֵלָא בְּאַתְר דְּאִית בִּיה אוֹרִיָּתָא, וּבְגִין דָּא זְכָרוּ תוֹרַת מֹשֶׁה עֲבָדִי.

כִּין שֶׁת הוּא י' שֶׁל יַעֲקֹב, שְׁפָרְחָה י' מִמֶּנּוּ וְנִשְׁאָר עֵקֶב, וְזֶהוּ הַסּוּד שֶׁל הוּא יִשׁוּפְדָּא רֹאשׁ וְאַתָּה תִּשׁוּפְנֵנּוּ עֵקֶב, וּמִשׁוּם זֶה כְּשִׁפְרָחָה י' מִן שֶׁת, מַה כְּתוּב בּוֹ? כִּי שֶׁת לִי אֱלֹהִים זָרַע אַחֵר, אַחֵר גָּרִם שְׁנֵאבְדָּה י', שְׁהִיא זָרַע מִן שֶׁת, וְהַסּוּד שֶׁל שֶׁת - כָּל שֶׁתָּה תַּחַת רִגְלִיו, כָּל וְדָאִי שְׁהוּא זָרַע אוֹת בְּרִית קֹדֶשׁ. בְּאוֹתוֹ זְמַן בָּא מֹשֶׁה עִם שְׁנֵי לוחֵת שֶׁהֵן ב' מִבְּרֹאשִׁית, וְכִסָּה עַל שֶׁת וְנִעֲשֶׂה בְּשֶׁת, וּבִאֵיזָה מְקוֹם כְּסָה ב' עַל שֶׁת? בְּזִמְן שְׁאִמְר וְיִסְתַּר מֹשֶׁה פָּנָיו, וְאוֹת י' הִיא תְמוֹנַת יְהו"ה, בְּשֹׁכֵר וְיִסְתַּר מֹשֶׁה פָּנָיו כִּי יֵרָא מִהֲבֵיט - וְתְמוֹנַת יְהו"ה יִבִּיט, וְהִשְׁתַּלֵּם שֶׁת.

וְהִינֵנוּ בְּרֹאשִׁית בְּרָא, הִשְׁתַּלֵּם בְּשִׁית, שֶׁת הוּא סוּיָם שֶׁל אֲלָפָא בִּיתָא, אַב הִרְאִשׁ שֶׁל אֲלָפָא בִּיתָא, וְזֶהוּ הַסּוּד שֶׁל א"ת ב"ש, כִּין הִתְתַּקֵּן הָאָב עִם הֵבֵן, שְׁנִיָּהם זֶה עַל גַּב זֶה, בְּכָל מְקוֹם שְׁהִלְכוּ לָא נִפְרְדּוּ זֶה מִזֶּה. בְּרֹאשִׁית, שֵׁם א"ת ב"ש, א"ב ש"ת, נִשְׁאָרוּ ר' י' מִן בְּרֹאשִׁית, עֲלִיו נֶאֱמַר וְיֵרָא רֹאשִׁית לוֹ, שְׁהוּא רֹאשִׁית חֲכָמָה וְרֹאשִׁית יְהו"ה, כִּמוּ זֶה בִּין בְּתוּף הָאָב, וְיֵרָא רֹאשִׁית לוֹ, מִשֵּׁם הוֹרִישׁ לוֹ נִשְׁמָה וְנִקְרָא רֹאשִׁית לוֹ כְּשִׁמוֹ, וְנִקְרָא אָדָם כְּשִׁמוֹ בְּשִׁלְשַׁת הָאָבוֹת שֶׁהֵם ש, בָּא אָדָם בְּמֹשֶׁה, וּבְמֹשֶׁה כוֹלֵל הַכָּל, וּמִשׁוּם זֶה ש מִן מֹשֶׁה שְׁקִיל ש' לְשִׁלְשַׁת הָאָבוֹת, מ"ה שְׁלוֹ כִּמוּ שֶׁל אָדָם הִרְאִשׁוּן, מְרַכְבְּתָא שְׁלֵמָה הִיָּתָה בְּמֹשֶׁה לְבָדוּ, כִּמוּ שְׁהִיָּתָה בְּשִׁלְשַׁת הָאָבוֹת, וְאָדָם הִעֲלִיז הִיָּה בְּמֹשֶׁה. שְׁלֵשַׁת הָעֲנַפִּים שֶׁל ש - אַרְיָה שוּר נֶשֶׁר, מ"ה וּדְמוּת פְּנִיָּהם פְּנֵי אָדָם, וְנֶאֱמַר בּוֹ מֹשֶׁה מֹשֶׁה פַּעַמִּים, לְקַיָּם בּוֹ מַה שְּׁהִיָּה הוּא שְׁהִיָּה וְאַשֶׁר לְהִיּוֹת כְּבֵר הִיָּה, זֶה אָדָם הִרְאִשׁוּן. הִשְׁתַּמְחוּ כָּלָם לְפָנָיו וְאִמְרוּ: אִשְׁרֵי חֲלָקֵנוּ שְׁפָגְשָׁנוּ בְּדָ לְדַעַת סוּדוֹת עֲלִיּוֹנִים טְמִירִים שֶׁל עַתִּיק הַיָּמִים.

אִמְר רַבִּי אֱלֵעָזָר: נִודַע מִכָּאן, שְׁמֹשֶׁה מֵאוֹתוּתָיו מִשְׁמַע שְׁהוּא הֵבֵל וְהוּא שֶׁת וְהוּא מֹשֶׁה, וְהִתְפִּשְׁטוּתוֹ שֶׁל מֹשֶׁה בְּכָל דּוֹר וְדוֹר וּבְכָל צִדִּיק וְצִדִּיק, וְהוּא הוֹלֵךְ בְּשִׁלְשׁ שְׁלֵשׁ, וּבְכָל שְׁלֵשׁ שְׁהוּא רוֹכֵב נֶאֱמַר בָּהֶם לָא יִמּוּשׁוּ מִפִּיד וּמִפִּי זֶרַע וּמִפִּי זֶרַע. מִכָּאן נִודַע שְׁהוּא לָא נִמְצָא אֵלָא בְּמְקוֹם שִׁישׁ בּוֹ תוֹרָה, וּמִשׁוּם זֶה זְכָרוּ תוֹרַת מֹשֶׁה עֲבָדִי.

לשנה אחת:
כב תמוז

תוספת לתקונא שתין ותשעה. - קיב ע"א

ג' שנים-ש"ג:
קסו יט אדר

אמר לו רבי יהודה: התפשטותו בכני אדם יש לה שעור? אמר לו: כן, עד ששים רבוא, וסוד הדבר - דור הלך ודור בא, ופרשה הקדמונים, אין דור פחות מששים רבוא, ומשום זה נאמר בו אשה אחת ולדה במצרים ששים רבוא בכרם אחד, ומיהו? זה משה שהוא שקול כששים רבוא מישראל. אמר לו רבי שמעון: ברך בני לעתיק הימים.

ויהי מקץ ימים ויבא קין מפרי האדמה מנחה ליהו"ה, מאן אתר אייתי ליה, מקץ ימים, משוירין דיליה, כגון בר נש דאיהו בסוף יומי חזר בתשובה, פד לא אית ליה חילא למעבד טב וביש, ובעולמוי בתוקפיה לא תב, כמה דאוקמוהו (ויקרא יט לב) מפני שיבה תקום, ובגין דא ואל קין ואל מנחתו לא שעה, אבל הכל מבכורות צאנו אייתי ליה קרבנא משפירו דיליה, ובגין דא וישע יהו"ה אל הכל. ועוד אל קין ואל מנחתו לא שעה, בגין דקרבנא דיליה הוה מההוא אתר דאקרי ערוה. ומאי הוה פשתים, דאתמר ביה (שמות כח מב) ועשה להם מכנסי בד לכסות בשר ערוה. אמר ליה רבי אלעזר, דאתפסי ביה בשר ערוה טב איהו, אמר ליה ברי לאו כל (דף קיב ע"ב) עריות שוין, האי לא קריב קרבנא דא אלא לקרבא ערוה דיליה לה, דאתמר ביה (ויקרא יח ו) איש איש אל כל שאר בשרו לא תקרבו לגלות ערוה אני יהו"ה, ומאי ערוה דיליה זוהמא בישא ערלה, נוקבא דערלה, ההיא דאתמר בה אדם הראשון מושף בערלתו הוה, ומאי ניהי אימא דערבוביא בישא, איבא דאלנא דטוב ורע, דאתמר בה (בראשית ג ו) ותקח מפריו ותתן גם לאישה עמה, ומאי ניהי לילית, מתמן קא אתיין ערב רב דאנון מעורבין בישראל, דאתמר בהון (ישעיה א ד) הוי גוי חוטא, דאינון זרע מפריו ותתן גם לאישה עמה, ומי היא? לילית, שמשם

אמר לו רבי אלעזר: שהתפסה בו בשר ערוה - טוב הוא. אמר לו: בני, לא כל העריות שוים, זה לא הקריב קרבן זה אלא לקרב את ערותו לה, שנאמר בו איש איש אל כל שאר בשרו לא תקרבו לגלות ערוה אני יהו"ה, ומה ערותו? הזנה, הערלה הרעה, הנקבה של ערלה, אותה שנאמר בה אדם הראשון היה מושף בערלתו, ומה היא האם של הערבוביה הרעה? הפרי של העץ של טוב ורע, שנאמר בה ותקח באים ערב רב שהם מערבים עם

מֵרַעִים בָּנִים מִשְׁחִיתִים וְכוּ', וְאָמְרוּ אֵלֶּה
אֱלֹהֵי"ךָ יִשְׂרָאֵל לְעַגְלָא, וּבִגִּין דָּא (בראשית ד ה)
וְאֵל קִין וְאֵל מִנְחָתוֹ לֹא שָׁעָה.

וְהָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתָמֵר בֵּיה (תהלים קמה)
וְרַחֲמֵיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו, וְאֲתָמֵר
בֵּיה (יחזקאל יח לב) כִּי לֹא אֶחָפוּץ בְּמוֹת הַמָּת,
וְקַבִּיל לֹוֹן, כָּל שָׁפֵן לְקַרְבָּנָא דְקִין, אֲלֹא דִהוּה
רַעוּתִיָּה לְבִישׁ פְּמָה דְאֲתָמֵר, אֲבָל הֵבֵל הוּה
רַעוּתִיָּה בְּקַרְבָּנָא דִילִיָּה, לְקַרְבָּא שְׁכִינְתָּא
לְהֵהוּא דְאֲתָמֵר בֵּיה (דניאל ז ט) וְעַתִּיק יוֹמִין יִתִּיב
לְבוּשִׁיָּה כְּתֹלַג חוּר וּשְׁעָר רִישִׁיָּה כְּעֵמֶר נָקִי,
בְּמָאִי, בְּהֵהוּא דְקָרִיב מִכְּכוּרוֹת צֹאנֹו
וּמִחֻלְבֵּהֶן, וּבִגִּין דָּא וַיִּשַׁע יְהו"ה אֶל הֵבֵל וְהָא
אֲתָמֵר.

וּמִיָּד דְלֹא אֲתַקְבֵּל קַרְבָּנָא דְקִין, וַיִּסַּח לְקִין
מָאֵד, וַיֹּאמֶר יְהו"ה לְקִין לָמָּה חָרָה לָךְ
דְלֹא מִתְקַבֵּל קַרְבָּנְךָ, אִם תִּטִּיב עוֹבְדְךָ
בְּגִלְגּוּלָא, שָׂאת לָךְ בְּעֵלְמָא, וְתִתְקַבֵּל
בְּתִיבְתָּא, וְאִם לֹאוּ לִפְתַּח חֲטָאת רוּבִיךָ, אָמֵר
רַבִּי אֶלְעָזָר הַכָּא לֹא צָרִיךְ לְאֲתַפְסִיָּא רִזָּא, מָאִי
שָׂא"ת, וְלֹא אֲתִינָא לְדַרְשָׁא בְּהָאִי קָרָא, אֲלֹא
דִּהָא שָׂאת מִשָּׂא אִיהוּ וּבִהְפוּךְ אֲתוּוֹן, שָׂא"ת
אִיהוּ אִשְׁ"ת, הֵכָא רַמְיָז דְעֵבֶר עַל (ויקרא יח כ) וְאֵל
אִשְׁת עֲמִיתְךָ לֹא תִתֵּן שְׁכֶבֶתְךָ וְכוּ', דְאֲתָא עַל
תְּאוּמָתוֹ שֶׁל הֵבֵל, וְדָא אִיהוּ (בראשית ד ח) וַיִּקָּם
קִין אֶל הֵבֵל, קָם עַל תְּאוּמָתוֹ, וּלְבַתֵּר קָטִיל
לְבַעְלָה, כְּגִוּוֹנָא דְמִצְרִי, וְרִזָּא דְמִלָּה (שמות ב
יב) וַיִּפֶן כַּה וְכַה, וְאָמְרוּ קְדָמָאִין מָאִי וַיִּפֶן כַּה
וְכַה, אֲלֹא רָאָה מָה עָשָׂה בְּבֵית (דף קיג ע"א) וּמָה
עָשָׂה בְּשָׂדֶה, וְלִית שָׂדֶה אֲלֹא אִשָּׁה, כְּמָה דְאֲתָ
אָמֵר (דברים כב כז) כִּי בְשָׂדֶה מִצָּאָהּ, הִדָּא הוּא
דְכִתִּיב (בראשית ד ח) וַיְהִי בִּהְיוֹתָם בְּשָׂדֶה, וַיִּפֶן
כַּה וְכַה, אֶסְתַּפֵּל אִם הָוֵה בֵּיה מִסְטֵרָא דְטוֹב,

יִשְׂרָאֵל, שְׁנֹאמֵר בְּהֵם הוּי גִוִּי
חוּטָא, שְׁהֵם זֶרַע מְרַעִים בָּנִים
מִשְׁחִיתִים וְכוּ', וְאָמְרוּ אֵלֶּה
אֱלֹהֵי"ךָ יִשְׂרָאֵל לְעַגְלָא, וּמִשּׁוּם זֶה
וְאֵל קִין וְאֵת מִנְחָתוֹ לֹא שָׁעָה.
וְהָרִי נִתְבָּאָר בְּהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
עֲלֵיהֶם וְרַחֲמֵיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו,
וְנֹאמֵר בּוֹ כִּי לֹא אֶחָפוּץ בְּמוֹת
הַמָּת, וְקַבֵּל אוֹתָם, כָּל שָׁפֵן אֵת
קַרְבֵּן קִין? אֲלֹא שְׁהִיָּה רְצוּנוֹ לְרַע
כְּמוֹ שְׁנֹאמֵר, אֲבָל הֵבֵל הָיָה רְצוּנוֹ
בְּקַרְבָּנוֹ לְקָרֵב הַשְׁכִּינָה, לְאוֹתוֹ
שְׁנֹאמֵר בּוֹ וְעַתִּיק הַיָּמִים יוֹשֵׁב
לְבוּשׁוֹ כְּשֶׁלֶג לְכֵן וּשְׁעָר רֹאשׁוֹ
כְּצֵמֶר נָקִי. כְּמָה? בְּאוֹתוֹ שְׁהַקְרִיב
מִכְּכוּרוֹת צֹאנֹו וּמִחֻלְבֵּהֶן, וּמִשּׁוּם
זֶה וַיִּשַׁע יְהו"ה אֶל הֵבֵל, וְהָרִי
נִתְבָּאָר.

וּמִיָּד שְׁלֹא הִתְקַבֵּל קַרְבָּנוֹ שֶׁל קִין,
וַיִּסַּח לְקִין מָאֵד, וַיֹּאמֶר יְהו"ה
לְקִין לָמָּה חָרָה לָךְ שְׁלֹא מִתְקַבֵּל
קַרְבָּנְךָ? אִם תִּטִּיב מַעֲשֶׂיךָ
בְּגִלְגּוּל - שָׂאת לָךְ בְּעוֹלָם
וְתִתְקַבֵּל בְּתִשׁוּבָה, וְאִם לֹא -
לִפְתַּח חֲטָאת רִבִּיךָ. אָמֵר רַבִּי
אֶלְעָזָר: כָּאֵן לֹא צָרִיךְ לְכַסּוֹת אֵת
הַסּוּד מִה זֶה שָׂא"ת, וְלֹא כָּאֵנוּ
לְדַרְשׁ בְּפִסְק הַזֶּה, אֲלֹא שְׁשָׂאת
זֶה הוּא מִשָּׂא, וּבִהְפוּךְ אוֹתִיּוֹת
שָׂא"ת הוּא אִשְׁ"ת. כָּאֵן רַמְזָה
שְׁעֵבֶר עַל וְאֵל אִשְׁת עֲמִיתְךָ לֹא
תִתֵּן שְׁכֶבֶתְךָ כו', שְׂבָא עַל
תְּאוּמָתוֹ שֶׁל הֵבֵל, וְזֵהוּ וַיִּקָּם קִין
אֶל הֵבֵל, קָם עַל תְּאוּמָתוֹ, וְאַחֲרַי
כְּף הַרְגָה אֵת בְּעֵלָה, כְּמוֹ הַמִּצְרִי,
וְסוּד הַדְּבָר - וַיִּפֶן כַּה וְכַה, וְאָמְרוּ
הָרֹאשׁוֹנִים מִה זֶה וַיִּפֶן כַּה וְכַה?
אֲלֹא רָאָה מָה עָשָׂה בְּבֵית וּמָה
עָשָׂה בְּשָׂדֶה, וְאִין שָׂדֶה אֲלֹא
אִשָּׁה, כְּמוֹ שְׁנֹאמֵר כִּי בְשָׂדֶה
מִצָּאָהּ, זֵהוּ שְׁכִיב וַיְהִי בִּהְיוֹתָם
בְּשָׂדֶה. וַיִּפֶן כַּה וְכַה, הִסְתַּפֵּל אִם

דְלִזְמִינִין אֲתַפְרֵשׁ טוֹב מִן

לשנה אחת:
כב תמוז

תוספת לתקונא שתינ ותשעה. - קיג ע"א

ג' שנים-ש"ג:
קסח יט אדר

היה בו מצד הטוב, שלפעמים נפך טוב מרע, ומשם הם הגרים, ומשום זה הסתכל מכל צד עד ששים רבוא ולא ראה שם גר שיצא ממנו, ויך את המצרי.

אחר כך מה כתוב? ואם לא תיטיב, אל תקרי ואם אלא ואם, שהוא יתר שאת ויתר עז. לפתח חטאת רבץ, מה זה רבץ? אלא כי תראה חמור שנאף רבץ וכו', שהוא לא יכול לשאת על כתפו חמרת התורה, לא יכול לשאת על המלכות בגלות, וחדלת מעזב לו, כאן תראה לקנן שעתידים ישראל להיות בדחק בגלות, עני ורכב על חמור, שיהיו בחמור, שמשאו על כתפו מעל המס בגלות ומכבד המלאכה, וזהו רבץ תחת משאו - בגלות, ובני קין שהיו עשירים וחזקים כמלכים בחזק רב, ומשום זה אמר אם תיטיב שאת, הלא אם תיטיב להיות שאת לעניי ישראל, שהם כבדים במשא כבד (יכבדו ממנו).

אני אסביל את בניך בעולם ומאריך עליהם, ואם לא - לפתח חטאת רבץ, לשער הגיהנם נפתחה, לטל נקמה ממך ומבניך.

אמר רבי שמעון: ברוך בני לעתיק הימים, שהרי רוח הקדש התעוררה אליך לגלות כאן חדושים שלא נודעו עד עתה.

אמר: ודאי זהו קול דמי אחיך צעקים אלי, אותם דמים של ישראל, שעתידים לגזל אותם בני קין, ערב רב, החיבים הרשעים בגלות, וזהו כי מלאה הארץ חמס מפניהם, וזהו ההרג של קין אל הבל, שעני חשוב כמת.

ויהי מקץ ימים וגו', פתח רבי שמעון ואמר: מה זה מקץ ימים? אלא מאותו מקום שעתיד לומר

רע ומתמן אינון גרים, ובגין דא אסתפל מכל סטרא עד שתין רבוא, ולא חזא תמן גיורא דנפיק מניה, ויך את המצרי.

ולכתר מה פתיב ואם לא תיטיב, אל תקרי ואם אלא ואם, דאיהו (שם מט ג) יתר

שאת ויתר עז, לפתח חטאת רבץ, מאי רובץ, אלא (שמות כג ה) כי תראה חמור שנאף רובץ וכו', דאיהו לא יכול למסביל על כתפוי חמרא דאורייתא, לא יכול למסביל עליה עול מלכות בגלותא, וחדלת מעזב לו, הכא אחזי לקין דעתידין למיהוי ישראל בדוחקא בגלותא, עני ורכב על חמור, דיהון בחמור משאוי על כתפוי, מעול המס בגלותא ומכבד המלאכה, ודא איהו רובץ תחת משאוי בגלותא, ובנוי דקין דהו עתירין ותקיפין כמלכים בתוקפא סגיא, ובגין דא אמר הלא אם תטיב שאת, הלא אם תטיב למיהוי שאת לעניי ישראל דאינון כבדים במשא כבד (יכבדו ממנו), אנא אסביל לבריך בעלמא, ומאריך עליהו, ואם לאו, לפתח חטאת רבץ, לתרעא דגיהנם אתפתחת, לנטלא נוקמא מנך ומברך.

אמר רבי שמעון, בריך ברי לעתיק יומין, דהא רוח קדשא אתער לגבך, לגלאה

הכא חדושים דלא אשתמודעו עד השתא, אמר ודאי דא איהו (בראשית ד י) קול דמי אחיך

צועקים אלי, אינון דמים דישראל, דעתידין למגזל לון בנוי דקין ערב רב רשיעיא חייביא בגלותא, ודא איהו (שם ו יג) כי מלאה הארץ חמס מפניהם, ודא הוא קטולא דקין להבל דעני חשוב כמת.

ויהי מקץ ימים וגומר, פתח רבי שמעון ואמר מאי מקץ ימים, אלא

מההוא אתר דעתיד למימר ביה (שם ו יג) קץ כל בשר בא לפני, (איוב כח ג) קץ

בשר בא לפני, (איוב כח ג) קץ

שם לחשף, ותרגם יונתן בן עוזיאל קץ כל
בשר, חבילו דכל בשרא, מלאכי חבלה, חמא
דעתידין למיפק מניה מחבלים פרמים, דאינון
ישראל דאתמר בהון (ישעיה ה ז) כי כרם יהו"ה
צבאו"ת בית ישראל, בגין כף ואל קין ואל
מנחתו לא שעה, וחמא דעתידין למיפק מהכל
כמה צדיקיא, בגין דא וישע יהו"ה אל הכל
ואל מנחתו.

והא בשעתא דאתיליד קין אתמר ביה קניתי
איש את יהו"ה, ולא הוה הכי, משום
דלא אתבסמת, וחויא תקיפא אטיל בה זוהמא
דינא קשיא, ובגין דא לא הוה אתבסמת,
וכד קין מסטרא דנוקבא נפק תקיפא קשיא
בדינוי, כיון דנפק דא אתחלשת איהי
ואתבסמת, בתר דא ואפיקת אחרא בסימא
נתיר, וסליק קדמא דהוה תקיף קשיא על
אחרא, דהא כל דינין אתערו עמיה.

תא חזי, מה פתיב (בראשית ד ח) ויהי בהיותם
בשדה, בשדה דאשתמודע לעילא,
בשדה דאקרי שדה של תפוחים, ונצח האי
דינא לאחוי משום דהוה קשיא מניה,
ואכפיה ואטמריה תחותי, עד דאתער בהאי
קודשא בריך הוא, ואעבריה מקמיה ושקעיה
בנוקבא דתהומא רבא, וכליל לאחוי בשקועא
דימא רבא דמבסם דמעין עלאין.

ובגין נחתין נשמתין לעלמא, אינש כפום
ארחיה, ואף על גב דטמירין אינון,
מתפשטין דא בדא ואעבדו חד גופא, ומהאי
גופא נחתין נשמתהון דרשיעיא תקיפי רוחא,
מתרויהון סלקא דעתך פחדא, לא אלא חד
לסטרוי וחד לסטרוי, זכאין אינון צדיקיא,
דמשלפי נשמתהון מהאי גופא קדישא דאקרי
לצדו ואחד לצדו. אשרי הם הצדיקים ששולפים נשמותיהם

בו קץ כל בשר בא לפני, קץ שם
לחשף, ותרגם יונתן בן עוזיאל,
קץ כל בשר - המחבל של כל
בשר, מלאכי חבלה. ראה
שעתידים לצאת ממנו מחבלים
פרמים, שהם ישראל, שנאמר
בהם כי כרם יהו"ה צבאו"ת בית
ישראל, בגלל כף ואל קין ואל
מנחתו לא שעה, וראה שעתידים
לצאת מהכל כמה צדיקים, בגלל
זה וישע יהו"ה אל הכל ואל
מנחתו.

והרי בשעה שנולד קין, נאמר בו
קניתי איש את יהו"ה, ולא היה
כך, משום שלא התבשמה,
והנחש הקשה הטיל בה זחמה
של הדין הקשה, ומשום זה לא
התבשמה, וכשקין מצד הנקבה
יצא תקיף קשה בדינו, כיון שזה
יצא, היא נחלשה ונתבשמה
אחרי זה, והוציאה אחר יותר
מבשם, ועלה הראשון שהיה
תקיף קשה על האחר, שהרי כל
הדינים התעוררו עמו.

בא וראה מה פתוב? ויהי
בהיותם בשדה, בשדה שנודע
למעלה, שנקרא שדה של
תפוחים, ונצח הדין הזה את
אחיו, משום שהיה קשה ממנו,
והכניע אותו והטמין אותו
תחתיו, עד שהתעורר הקדוש
ברוך הוא והעבירו מלפניו,
ושקע אותו בנקב תהום רבא,
וכלל את אחיו בשקוע של הים
הגדול שמבשם את הדמעות
העליונות.

ומהם יורדות הנשמות לעולם,
איש כפי דרכו, ואף על גב שהם
טמירים, מתפשטים זה עם זה
ונעשים גוף אחד, ומהגוף הזה
יורדות נשמות של הרשעים עזי
הרוח, האם עולה בדעתך
משניהם יחד? לא, אלא אחד
מהגוף הקדוש הזה שנקרא אדם,